

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан факультету педагогіки і
психології
акад. Бондар В.І.

_____ (підпис)

« ____ » _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА

освітнього рівня ____ магістр _____

галузі знань ____ 01 освіта / педагогіка _____

спеціальності ____ 013 Початкова освіта _____

освітньо-професійні програми (1р.9 місяців):

1. Педагогіка та методика навчання початкової освіти у ЗВО
2. Початкова освіта та управління освітнім процесом у початкових класах

Шифр за навчальним планом ПП.05

Робоча програма розроблена на підставі типової навчальної програми з «Порівняльної педагогіки» затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова «___» _____20___ року, протокол № ___.

Розробники програми: Севастюк Мар'яна Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкового навчання факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та методики початкового навчання

«29» серпня 2019 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри

_____

(підпис)

Шапошнікова І.М.

(прізвище, ініціали)

1. Опис дисципліни

Шифр дисципліни ПП.05

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 01 Освіта (шифр, назва)	Кількість кредитів - 3		Методи навчання: - словесні - наочні - практичні
Спеціальність 013 Початкова освіта (код, назва)	Загальна кількість годин – 90		
	<i>Денна</i>	-	
Освітній рівень Магістр (бакалавр/магістр)	Лекції:		
	10 год.		
	Семінарські заняття:		
Нормативна	16 год.	-	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом I	-	-	Форми поточного контролю: Проект модульні контрольні роботи
	Індивідуальна робота:		
Семестр II	-	-	
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 - самостійна робота 2	64 год.	-	Форма підсумкового контролю: Залік
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - українська	1/2	-	

Предмет вивчення навчальної дисципліни: стан, тенденції і закономірності розвитку світового (зарубіжного і вітчизняного) педагогічного досвіду і національних педагогічних культур сучасності.

Міждисциплінарні зв'язки: загальні основи педагогіки, історія педагогіки, теорія та методика виховання, дидактика, школознавство.

Мета і завдання навчальної дисципліни:

Метою вивчення навчальної дисципліни *«Порівняльна педагогіка»* є: співставлення зарубіжного педагогічного досвіду із здобутками вітчизняної школи і педагогіки. Порівняльно-педагогічний аналіз дає можливість відбирати і запровадити кращі педагогічні здобутки людства у практику вітчизняної школи, одночасно з цим передбачати небажані побічні наслідки здійснюваних педагогічних новацій.

Основними завданнями вивчення дисципліни *«Порівняльна педагогіка»* є:

1. ознайомити студентів із основними тенденціями розвитку шкільної освіти і виховання у сучасному світі;
2. сприяти розумінню та оцінці загальних закономірностей і національних особливостей розвитку педагогічної теорії та практики виховання і навчання;
3. забезпечити формування вміння відбирати найбільші ефективні форми і методи навчально-виховної роботи, які можливо застосувати у власній практичній роботі;
4. формувати відкрите педагогічне мислення, об'єктивне ставлення до аналізу існуючого стану розвитку школи та освіти, стимулювати роздуми, пошуки напрямів інноваційної творчої діяльності.

Програма передбачає розгляд магістральних напрямків реформ шкільних систем і типів загальноосвітніх закладів, що входять до них; еволюції програм шкільної освіти, методів, форм та організації навчання; модернізації практики шкільного виховання; діяльності експериментальних навчально-виховних закладів; впровадження нових технічних засобів у педагогічний процес.

Означені проблеми і теми розглядаються з урахуванням того, що у світі існує декілька епіцентрів шкільної освіти та виховання. До них відносять Західну Європу, США, Японію, Україну.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<i>Знати</i> закони, загальні закономірності і національні відмінності розвитку освіти і педагогічної думки; <i>Вміти</i> аналізувати і оцінювати сучасний стан як вітчизняної, так і зарубіжної школи;	здатність проводити порівняння зарубіжних освітніх систем з вітчизняними аналогами на основі знання методики проведення компаративного дослідження;
2.	<i>Знати</i> стан та загальні тенденції розвитку системи освіти та виховання у сучасному світі (змісту, методів, форм та організації навчально-виховного процесу); <i>Вміти</i> раціонально відбирати прогресивні досягнення педагогіки і практики навчання та виховання учнів початкової школи в зарубіжних країнах;	здатність обґрунтовувати фактори, які визначають стан і напрями розвитку освіти зарубіжних країн, аналізувати статистичні дані, факти і явища діяльності;
3.	<i>Знати</i> характеристику освітніх систем окремих країн і районів (Західна Європа, США, Схід, Росія, Україна); <i>Вміти</i> відбирати найбільш ефективні форми і методи навчально-виховного процесу, враховуючи передові досягнення та сучасні вимоги до розвитку освіти;	здатність здійснювати порівняльний аналіз і знайти рішення різних освітніх проблем використовуючи знання компаративної педагогіки;
4.	<i>Знати</i> діяльність експериментальних навчально-виховних закладів на теорії України. <i>Вміти</i> науково обґрунтованого застосування прогресивних досягнень зарубіжної педагогічної практики у вітчизняних навчально-виховних закладах;	здатність аналізувати міжнародні освітні системи з позиції учителя національної школи і викладача вищого закладу освіти;
5.	<i>Знати</i> сучасні освітні моделі, типи навчальних закладів; основні положення Концепції Нової української школи; <i>Вміти</i> аналізувати сучасні освітні моделі (середньої, вищої, університетської) освіти;	здатність визначати напрями реформування сфери освіти України на основі аналізу джерельної бази дослідження проблеми.
6.	<i>Знати</i> сучасні тенденції вищої освіти у	здатність прогнозувати

контексті загальноцивілізаційних змін; <i>Вміти</i> узагальнювати і робити висновки про стан, тенденції розвитку зарубіжних систем освіти.	тенденції розвитку освітніх систем у змінюваному соціокультурному середовищі з позицій педагога.
--	--

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **3** кредити ЄКТС **90** годин.

№	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)			
		Аудиторні	Лекції	Семінарські	СРС	Аудиторні	Лекції	Семінарські	СРС
1	МОДУЛЬ I. Загальні тенденції розвитку системи освіти й виховання в сучасному світі: аналітико-теоретична частина.	14	6	8	30	7	5	2	30
2	Тема 1.1. Порівняльна педагогіка в системі сучасного педагогічного знання.	3	1	2	2	1	1		4
3	Тема 1.2. Соціально-економічні і політичні фактори розвитку освіти на порозі XXI ст.	4	2	2	8	1	1		6
4	Тема 1.3. Загальні тенденції структурного розвитку освітніх систем	4	2	2	10	3	2	1	10
5	Тема 1.4. Вчитель у сучасному суспільстві і школі.	3	1	2	10	2	1	1	10
6	МОДУЛЬ II. Порівняльна характеристика освітніх систем різних країн і	12	4	8	34	5	3	2	48

	регіонів: практична частина.								
7	Тема 2.1. Особливості розвитку системи освіти в Західній Європі.	4	2	2	10	1	1		12
8	Тема 2.2. Особливості становлення і розвитку системи освіти у США.	3	1	2	8	2	1	1	12
9	Тема 2.3. Розвиток моделей системи освіти у східній традиції.	3	1	2	8	2	1	1	12
10	Тема 2.4. Використання результатів порівняльно-педагогічних досліджень у практиці вітчизняної початкової освіти.	2		2	8				12
	Разом: 90 годин	26	10	16	64	12	8	4	78

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	4.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	Змістовий модуль 1. Загальні тенденції розвитку системи освіти й виховання в сучасному світі: аналітико-теоретична частина	44	6
1.1	Тема 1.1. Порівняльна педагогіка в системі сучасного педагогічного знання 1. Основні історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки. Початковий етап розвитку порівняльно-педагогічних досліджень (М.-А.Жюльєн Паризький, Г.Манн, Г. Барнард, Дж. Рассел, Ж. Браун, М.Арнолд, М. Седлер та ін.). Вивчення зарубіжних систем освіти К.Д.Ушинським та оцінка ним проблеми запозичення досвіду інших країн. Розвиток ідей К.Д.Ушинського про організацію та діяльність зарубіжних навчальних закладів (Д.Семенов, М.Померанцев, М.Вессель, П.Межуєв, К. Янжул, П.Капніст).	3	1

	<p>Українські педагоги О.Музиченко, С.Ананьїн, Я.Чепіга, С.Русова про зарубіжну школи та педагогічну думку.</p> <p>Становлення порівняльної педагогіки як науки (20-ті рр. ХХ століття). Перші міжнародні й національні науково-інформаційні заклади з відображення розвитку теорії та практики освіти в різних країнах світу. Національні товариства порівняльної педагогіки. Початок систематичної розробки методологічних і теоретичних проблем порівняльної педагогіки (І.Кендл, П.Монро, Г.Бередей, Ф.Шнейдер, Ф.Хількер, П.Россело).</p> <p>Сучасний стан порівняльної педагогіки. Дослідження М.Дебесса, А.Вексліара, О.Анвайлера, В.Міттера, Л.Фрезе, Б.Л. Вульфсона, З.А.Малькової, М.Д.Нікандрова, В.Я. Пилиповського, О.І.Салімової, О.В.Сухомлинської, Л.М. Пуховської.</p> <p>2. Предмет, завдання та функції порівняльної педагогіки</p> <p>Міждисциплінарний і комплексний характер порівняльно-педагогічних досліджень. Порівняльна педагогіка як один із головних компонентів теоретичної основи освітньої політики кожної сучасної держави. Порівняльна педагогіка – важлива навчальна дисципліна. Значення порівняльної педагогіки як важливої галузі сучасного наукового знання. Можливості застосування результатів порівняльних досліджень у фаховій діяльності педагога.</p> <p>3. Методи порівняльно-педагогічних досліджень</p> <p>Методи порівняльно-педагогічних досліджень (вивчення статистичних даних, вивчення літературних джерел, спостереження, бесіда та інтерв'ю, порівняльний метод).</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні – 1,2,3,9,10,11,12.</i></p>		
1.2	<p><i>Тема 1.2. Соціально-економічні і політичні фактори розвитку освіти на порозі ХХІ ст.</i></p> <p>Детермінованість освітніх процесів економічними, політичними, культурними та соціальними чинниками. Глобалізація як чинник впливу на розвиток освіти. Проблеми економічної ефективності освіти. Якісні зміни у характері соціального попиту на освіту. Освітні ініціативи міжнародних політичних та економічних організацій. Інтеграційні процеси в освітній сфері та у глобальному</p>	12	2

<p>1.3</p>	<p>вимірі. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні - 2,3,9,10,11,12.</i></p> <p>Тема 1.3. Загальні тенденції структурного розвитку освітніх систем</p> <p>Нова парадигма грамотності на порозі нового тисячоліття. Безперервність як провідний принцип реформування освітніх систем.</p> <p>Тенденції розвитку системи дошкільного виховання. Особливості реформаційних процесів на етапі початкового навчання. Сучасний стан і перспективи розвитку середньої освіти. Основні напрямки розвитку професійної освіти. Тенденції розвитку вищої освіти. Провідні напрями і стратегії педагогічної освіти</p> <p>Навчальний процес і проблеми його модернізації. Основні проблеми сучасних систем освіти та шляхи їх розв’язання. Концепція випереджаючого навчання. Застосування у навчальному процесі інформаційних технологій. Особливості дистанційного навчання. Гуманізація навчального процесу як шлях підвищення його ефективності.</p> <p>Диференціація та стандартизація освіти. Основні причини диференціації навчання в сучасних школах. Критерії та рівні диференціації. Розвиток освітніх стандартів у централізованих та децентралізованих освітніх системах.</p> <p>Альтернативні навчально-виховні заклади (“вільні школи”, “відкриті школи”, “альтернативні школи”, “цілорічні та нетрадиційні школи”, “домашні школи”, “дикі школи” тощо).</p> <p>Зміст і методи виховання в сучасній школі. Система виховних цінностей у сучасному шкільництві. Визначення ієрархій цілей, завдань, магістральних напрямків виховання, виходячи із загальнолюдських фундаментальних цінностей. Проблема полікультурного виховання як урахування культурно-освітніх інтересів національних та етнічних груп і меншин. Формування демократичної громадянськості як основи соціалізації особистості. Форми та методи соціалізуючого впливу школи.</p>	<p>14</p>	<p>2</p>
------------	--	-----------	----------

1.4.	<p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні - – 2,3,9,10,11,12,15,17,25.</i></p> <p>Тема 1.4. Вчитель у сучасному суспільстві і школі. Учитель у сучасному суспільстві і школі. Умови праці сучасного учителя. Головні тенденції підготовки педагогічних кадрів у сучасному світовому співтоваристві. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні - – 2,3,9,10,11,12</i></p>	13	1
2.	<p>Змістовий модуль 2. Порівняльна характеристика освітніх систем різних країн і регіонів: практична частина</p>	55	4
2.1.	<p>Тема 2.1. Особливості розвитку системи освіти в Західній Європі. Особливості розвитку системи освіти у Великобританії. Характеристика освітньої системи Німеччини. Системи освіти країн Скандинавії та Данії. Особливості освітньої системи Франції. Освітні тенденції розвитку системи освіти в Іспанії та Італії. Освітня політика держав. Особливості управління освітою. Система освіти та характеристика окремих її складових. Реформи школи та тенденції розвитку освіти. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні - – 2,3,9,10,11,12,23,26.</i></p>	14	3
2.2.	<p>Тема 2.2. Особливості становлення і розвитку системи освіти у США. Освітня політика держави. Особливості управління освітою. Система освіти та характеристика окремих її складових. Реформи школи та тенденції розвитку освіти. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні - – 2,3,9,10,11,12,23,26.</i></p>		
2.3.	<p>Тема 2.3. Розвиток моделей системи освіти у східній традиції. Характеристика системи освіти Японії. Освітня політика держав. Особливості управління освітою. Система освіти та характеристика окремих її складових. Реформи школи та тенденції розвитку освіти. Характеристика системи освіти Китаю. Освітня політика держав. Особливості управління освітою. Система освіти та характеристика окремих її складових. Реформи школи та тенденції розвитку освіти. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні - –</i></p>		

2.4.	<p>2,3,9,10,11,12,23,26.</p> <p>Тема 2.4. Використання результатів порівняльно-педагогічних досліджень у практиці вітчизняної початкової освіти.</p> <p>Збагачення національної системи початкової освіти прогресивними ідеями зарубіжних освітніх технологій</p> <p>Освітня політика української держави. Управління освітою. Система освіти. Завдання і шляхи реформування освіти в Україні. Сучасні світові тенденції та основні орієнтири Нової української школи.</p> <p>Експериментальні школи в Україні. Впровадження елементів зарубіжних освітніх технологій у практику національної початкової школи (досвіду роботи вальдорфських шкіл, методу Монтесорі, навчального проектування тощо).</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: основні – 1,2,3,4,5,6,7. 9,11,12.</i></p>		
------	---	--	--

4.2. Плани семінарських занять

Модуль 1

Семінарське заняття № 1

Тема: Загальні тенденції розвитку освіти.

Хід заняття:

- I. Теоретичне обговорення основних положень теми:
- Соціально-економічні і політичні фактори розвитку освіти.
  - Глобалізація як чинник впливу на розвиток освіти.
  - Вплив інформатизації суспільства на розвиток освіти.
  - Інтеграція та демократизація освіти.
  - Проектування інноваційного освітнього середовища.

Рекомендовані інформаційні джерела: *основні – 2,3,9,10,11,12,15,17.*

Семінарське заняття № 2

Тема: Особливості розвитку системи освіти в Західній Європі.

Хід заняття:

- I. Теоретичне обговорення основних положень теми:
- Особливості системи освіти Великобританії.
  - Характеристика освітньої системи Німеччини.
  - Системи освіти країн Скандинавії та Данії.
  - Особливості освітньої системи Франції.
  - Освітні тенденції розвитку системи освіти в Іспанії та Італії.

II. Складання порівняльної таблиці систем освіти зарубіжних країн: мета, структура освіти, характеристика дошкільної, початкової, середньої, вищої освіти, підготовки вчителя, позитивний та негативний освітній досвід країн
Рекомендовані інформаційні джерела: *основні – 2,3,9,10,11,12,23,26.*

Семінарське заняття № 3

Тема: Особливості становлення і розвитку системи освіти у США.

Хід заняття:

I. Теоретичне обговорення основних положень теми:

Освітня політика держави.

- Особливості управління освітою.
- Система освіти та характеристика окремих її складових.
- Реформи школи та тенденції розвитку освіти.
- Особливості педагогічної освіти.

II. Складання порівняльної таблиці систем освіти зарубіжних країн: мета, структура освіти, характеристика дошкільної, початкової, середньої, вищої освіти, підготовки вчителя, позитивний та негативний освітній досвід країн
Рекомендовані інформаційні джерела: *основні -2,3,9,10,11,12,23,26.*

Семінарське заняття № 4

Тема: Розвиток моделей системи освіти у східній традиції.

Хід заняття:

I. Теоретичне обговорення основних положень теми:

- Характеристика системи освіти Японії.
- Характеристика системи освіти Китаю.

II. Складання порівняльної таблиці систем освіти зарубіжних країн: мета, структура освіти, характеристика дошкільної, початкової, середньої, вищої освіти, підготовки вчителя, позитивний та негативний освітній досвід країн
Рекомендовані інформаційні джерела: *основні – 2,3,9,10,11,12,23,26.*

Модуль 2

Семінарське заняття № 5

Тема: Стан і тенденції розвитку середньої освіти та початкової школи

Хід заняття:

I. Теоретичне обговорення основних положень теми:

- Тенденції розвитку системи дошкільного виховання.
- Особливості реформаційних процесів на етапі початкового навчання.
- Сучасний стан і перспективи розвитку середньої освіти.
- Навчальний процес і проблеми його модернізації. Основні проблеми сучасних систем освіти та шляхи їх розв'язання.
- Застосування у навчальному процесі інформаційних технологій.
- Особливості дистанційного навчання.

- Гуманізація навчального процесу як шлях підвищення його ефективності.
- Диференціація та стандартизація освіти..
- Альтернативні навчально-виховні заклади
- Зміст і методи виховання в сучасній школі.

Рекомендовані інформаційні джерела: *основні – 2,3,9,10,11,12,15,17, 25.*

Семінарське заняття № 6

Тема: Стан і тенденції розвитку вищої освіти.

Хід заняття:

I. Теоретичне обговорення основних положень теми:

- Основні напрямки розвитку професійної освіти.
- Тенденції розвитку вищої освіти.

II. Порівняльна характеристика альтернативних педагогічних ідей.

Рекомендовані інформаційні джерела: *основні – 2,3,9,10,11,12,15,17.*

Семінарське заняття № 7

Тема: Тенденції реформування системи підготовки вчителів.

Хід заняття:

I. Теоретичне обговорення основних положень теми:

- Провідні напрями і стратегії педагогічної освіти
- Учитель у сучасному суспільстві і школі.
- Умови праці сучасного учителя.
- Головні тенденції підготовки педагогічних кадрів у сучасному світовому співтоваристві.

Рекомендовані інформаційні джерела: *основні – 2,3,9,10,11,12,15,17,21,22.*

Семінарське заняття № 8

Тема: Збагачення національної системи початкової освіти прогресивними ідеями зарубіжних освітніх технологій

Хід заняття:

I. Теоретичне обговорення основних положень теми:

- Освітня політика української держави.
- Управління освітою. Система освіти.
- Завдання і шляхи реформування освіти в Україні.
- Експериментальні школи в Україні.
- Впровадження елементів зарубіжних освітніх технологій у практику національної початкової школи

Рекомендовані інформаційні джерела: *основні – 1,2,3,4,5, 6,8,9,10,11.*

V. Контроль якості знань студентів

5.1. *Форми і методи поточного контролю:*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, контрольні завдання.

5.2. *Форми і методи підсумкового контролю:*

екзамен.

5.3. *Критерії оцінювання знань студентів:*

1) якість знань (правильність, повнота, глибина, системність, дієвість, узагальненість, міцність);

2) ступінь сформованості професійних умінь з дисципліни;

3) ступінь самостійності в навчальній діяльності;

4) досвід творчої пошукової діяльності.

№ п/п	Види аудиторної та самостійної роботи студентів	Максимальна кількість балів за 1 вид роботи	Кількість робіт	Загальна кількість балів
1.	Творчі завдання	10	2	20
2.	Робота на семінарсько-практичних заняттях	3	5	15
3.	Опорні конспекти	1	15	15
4.	Тести	10	2	20
5.	Залікова робота	20	1	20
6.	Інші види робіт	5	2	10
Підсумковий рейтинговий бал:		100 балів		

4.2. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Методи контролю: поточний, рубіжний, модульний, підсумковий.

Методи перевірки: усна перевірка, письмова перевірка, складання порівняльної таблиці, виконання тестових завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне тестування та самостійна робота	Залікова	
---	----------	--

Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2	робота	Сума
T1-T4	T5-T8	20	100
50	30		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до заліку

1. Становлення та основні етапи розвитку порівняльної педагогіки.
2. Зв'язок порівняльної педагогіки з іншими науками.
3. Об'єкт, предмет, завдання порівняльної педагогіки. Функції порівняльної педагогіки. Методи дослідження порівняльної педагогіки.
4. Особливості сучасного періоду розвитку порівняльної педагогіки.
5. Становлення та основні етапи розвитку порівняльної педагогіки в Україні.
6. Внесок міжнародних організацій (ЮНЕСКО, Ради Європи, Європейського Союзу, Організації з економічного співробітництва та розвитку) у стратегію розвитку освіти у світі.
7. Підходи до побудови системи освіти в різних країнах: спільні характеристики та національні особливості. Тенденції реформування освіти за рубежом на сучасному етапі.
8. Світові тенденції розвитку дошкільної освіти у світі. Структурні організації систем дошкільної освіти в зарубіжних країнах.
9. Про стан і діяльність початкової школи. Тенденції розвитку початкової освіти.

10. Сучасний стан і перспективи розвитку середньої освіти;
11. Тенденції розвитку вищої освіти у світі та в Україні.
12. Шляхи забезпечення якості вищої освіти у розвинених країнах Заходу.
13. Розвиток вищої освіти та завдання вищої освіти.
14. Актуальність якості підготовки вчителів початкової школи у світі.
15. Роль і місце альтернативної освіти у світі. Причини виникнення та функції альтернативних навчально-виховних закладів.
16. Вимірювання та відображення результатів освіченості в зарубіжній школі. Національні особливості контролю та оцінювання успішності учнів у школах Західної Європи.
17. Мета і завдання професійної освіти. Тенденції розвитку професійної освіти в західноєвропейських країнах. Моделі професійної освіти країн Західної Європи.
18. Система освіти Сполученого Королівства Великої Британії.
19. Система освіти Франції.
20. Система освіти Німеччини.
21. Система освіти США.
22. Система освіти Угорщини і Польщі.
23. Система освіти КНР та Японії.
24. Спільності та відмінності моделей освіти зарубіжних країн і України.
25. Досвід роботи вальдорфських шкіл.
26. Педагогічна концепція Марії Монтесорі.
27. Педагогічна система Селестена Френе.

Заліковий проєкт

1. Підготувати реферативне повідомлення «Тенденції розвитку системи початкової освіти у світі» (на основі аналізу системи освіти різних зарубіжних країн та України).
2. Підготувати реферативне повідомлення «Тенденції розвитку системи підготовки вчителя та, зокрема, вчителя початкової школи» (на основі аналізу системи освіти різних зарубіжних країн та України).

3. Скласти узагальнюючу порівняльну таблицю: «Компаративний аналіз систем освіти зарубіжних країн та України»

Компоненти освіти	Великобританія	Німеччина	Франція	США	Японія	Україна
Мета освіти						
Управління освітою						
Система освіти						
Особливості організації початкової освіти						
Особливості організації середньої освіти						
Особливості організації вищої освіти						
Підготовка вчителя						
Система оцінювання						
Аналіз позитивних ознак						
Негативні явища в освіті країни						

Загальний висновок: визначити особливості розвитку кожного структурного компонента освіти: початкової освіти, середньої, вищої, підготовки вчителя; відобразити переваги та недоліки у розвитку систем освіти кожної країни; показати можливості заточення окремих елементів для розвитку вітчизняної системи освіти.

VI. Навчально-методична карта дисципліни «Порівняльна педагогіка»

Всього – 90 год., лекції – 10 год., семінарські – 16 год. самостійна робота – 64 год., залік

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Модулі	Модуль 1 Загальні тенденції розвитку системи освіти й виховання в сучасному світі: аналітико-теоретична частина.								Модуль 2 Порівняльна характеристика освітніх систем різних країн і регіонів: практична частина.											
Лекції	1	2	3			4		5			6		7			8				
Дати																				
Теми лекцій	Порівняльна педагогіка в системі сучасного педагогічного знання.	Соціально-економічні і політичні фактори розвитку освіти на порозі XXI ст..	Загальні тенденції структурного розвитку освітніх систем			Вчитель у сучасному суспільстві і школі.		Особливості розвитку системи освіти в Західній Європі.			Особливості становлення і розвитку системи освіти у США.		Розвиток моделей системи освіти у східній традиції.			Використання результатів порівняльно-педагогічних досліджень у практиці вітчизняної початкової освіти.				
Теми практичних занять	Загальні тенденції розвитку освіти.		Стан і тенденції розвитку середньої освіти та початкової школи	Стан і тенденції розвитку вищої освіти.	Тенденції реформування системи підготовки вчителів.			Особливості розвитку системи освіти в Західній Європі.			Особливості становлення і розвитку системи освіти у США.		Розвиток моделей системи освіти у східній традиції.			Збагачення національної системи початкової освіти прогресивними ідеями зарубіжних освітніх технологій				
Самостійна робота	1) Складання опорних схем до теоретичних розділів. 2) Опрацювання презентацій 3) Творчі роботи.								1) Складання опорних схем до теоретичних розділів. 2) Опрацювання презентацій. 3) Творчі роботи.											
Види контролю	Поточний контроль. Перевірка самостійної роботи. Модульний контроль: Тест 1.								Поточний контроль. Перевірка самостійної роботи. Модульний контроль: Тест 2.											
ЗАЛІК																				

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

1. Андрущенко В.П. Освіта на рубежі століть: Філософія, методологія, практика //Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз: Монографія /В.П.Андрущенко та ін./ за ред В.Г.Кременя.-К.: Наукова думка, 2003.
2. Васюк О.В. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник. – К ДАКККіМ, 2008. – 291 с.
3. Галус О.М. Порівняльна педагогіка / О.М. Галус, Л.М. Шапошнікова. – К. : Вища школа, 2006. – 216 с.
4. Національний освітній глосарій: вища освіта / [авт.-уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий та ін. ; за ред. В. Г. Кременя] ; МОН України, НАПН України, Нац. Темпус-офіс в Україні. — 2-ге вид., перероб. і доп. — Київ : Плеяди, 2014. — 100 с.
5. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. — Київ : Педагогічна думка, 2016. — 448 с. — Бібліогр.: с. 21. — (До 25-річчя незалежності України).
6. Нова школа : простір освітніх можливостей. Проект для обговорення. – 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>
7. Про освіту : Закон України № 2145–VIII від 5 вересня 2017 року // Відомості Верховної Ради України. – № 38-39, 29 вересня 2017 року. – С. 5–117.
8. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) http://mdu.in.ua/index/bolonskij_proces/0-52
9. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. – 2-ге вид. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 320 с.
10. Порівняльна педагогіка / Упоряд.: І.М.Богданова, Н.І.Дідусь, З.Н.Курлянд та ін. – Одеса : ПДПУ ім. К.Д.Ушинського, 2000. – 162 с.

Допоміжні

11. Будник О. Б. Порівняльна педагогіка : методичні рекомендації до вивчення курсу: [текст] / Олена Богданівна Будник / Педагогічний факультет; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2016. – 76 с.
12. Богданов І.М. Порівняльна педагогіка / Упоряд. І.М.Богданова. – Одеса: ПДПУ оц. К.Д.Ушинського, 2000. – 164 с.
13. Василюк А., Корсак К., Яковець Н. Нариси з порівняльної педагогіки. - Ніжин, 2003.
14. Василюк А., Пахоцінський Р., Яковець Н., Сучасні освітні системи: Навчальний посібник.- Ніжин: НДПУ, 2002 – 139 с.
15. Іванов С.В. Міжнародні освітні системи: підруч. / С.В.Іванов, С.О.Гуткевич, І.Г. Оніщенко; за ред. проф.. Іванова С.В.- Одеса: ФОП Бондаренко М.О. 2014. – 236 с.
16. Корсак К. Порівняльна педагогіка – попелюшка чи принцеса / К. Корсак // Науковий світ. – 2001. – № 2. – С. 8–9.
17. Корсак К. Порівняльна педагогіка як наука і навчальний предмет / К. Корсак // Шлях освіти. – 1999. – № 3. – С. 15-18.
18. Мельниченко Б.Ф. Актуальні проблеми гуманізації змісту загальної шкільної освіти в контексті її реформування за рубежом // Педагогіка і психологія. – 2000. - № 3.
19. Овчарук О. Шкільна політика в галузі початкової освіти в європейських країн // Шлях освіти. – 2000. - № 4. – С. 17-19.
20. Порівняльна педагогіка Навчальна програма // Соціальна педагогіка: навч.-метод.посібник. У 2 ч. / За ред. П.М. Гусака, Л.К. Грицюк.– Луцьк : РВВ «Вежа» ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. – Ч. 1. – 292 с.– С. 196-203
21. Пуховська Л. П. Професійна підготовка вчителів у країнах Західної Європи: спільність і розбіжності // Педагогіка і психологія. – 1998. - № 2. – С. 7 – 9.
22. Пуховська Л. Сучасні підходи до професіоналізму вчителя в різних освітніх

- системах // Шлях освіти. – 2001. - № 1. – С.17-20.
23. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навч. посібник / С.О.Сисоєва, Т.Є. Кристопчук; Київський ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Овід, 2012. – 352 с.
24. Чепіль М.М. «Порівняльна педагогіка». – К.: Академвидав, 2014. – 216 с. – (Серія «Альма-матер»).
25. Ярова О. Тенденції розвитку початкової освіти в країнах Європейського Союзу (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) : монографія / О. Ярова. – К. : Педагогічна думка, 2018. – 434с.
26. Васюк О.В. Порівняльна педагогіка. Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/3540566/>
27. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навчальний посібник. – Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. – 300 с. <http://www.studfiles.ru/preview/2040660/>
28. Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка. Режим доступу: <http://academia-ps.com.ua/product/373>
29. Ничкало Н. Порівняльна професійна педагогіка як галузь педагогічного знання // Порівняльна професійна педагогіка – 2011. – № 1. – Режим доступу: <http://www.khnu.km.ua/root/res/2-7001-11.pdf>

VIII. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 2019/2020 н.р.